

**EURASIA
CENTER**

EURÁZSIAI HÍRSZEMLE

(2022. október 1 – 7.)

Készítette:

**Horváth Levente
Klemensits Péter
Moldicz Csaba
Tárik Mészár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra**

Tartalomjegyzék:

Az alkotmánybíróság döntése értelmében Prayut Chan-o-cha thai miniszterelnök továbbra is hivatalában maradhat	3
Kelet-Ázsia.....	5
Dél-Ázsia	7
Délkelet-Ázsia.....	9
Közél-Kelet.....	11
Oroszország és a posztszovjet térség	15
Impresszum	19

Az alkotmánybíróság döntése értelmében Prayut Chan-o-cha thai miniszterelnök továbbra is hivatalában maradhat

2022. szeptember 30-án a thai alkotmánybíróság úgy döntött, hogy [Prayut Chan-o-cha thai miniszterelnök megtarthatja pozícióját](#), mivel nem lépte túl a 2017-es alkotmányban meghatározott 8 éves maximális hivatali időt, hiszen annak ellenére, hogy 2014 óta tölti be a miniszterelnöki pozíciót, az alkotmány visszamenőlegesen nem alkalmazható, vagyis jogilag a tábornok 2025-ig kormányfő maradhat. A döntés abban az értelemben nem tekinthető váratlannak, hogy az alkotmánybíróság már a korábbiak során is alapvetően a jelenlegi kormányzatnak kedvezett, az ellenzék hatalomra segítése, az ország politikai destabilizációja pedig az uralkodó elitnek nem érdeke.

Prayut Chan-o-cha tábornok 2014 májusában lett miniszterelnök, miután a hadsereg [főparancsnokaként puccsal megdöntötte Yingluck Shinawatra](#) kormányát. Prayut ezt követően megerősítette hatalmát, az ellenzék tevékenységét igyekezett korlátozni, cenzúrárt vezetett be és a konzervatív értékrend támogatása mellett szállt síkra. A Békéért és a Rendért Felelős Bizottság élén 2019-ig irányította az országot, amikor is a hadsereg által létrehozott Palang Pracharat párt színeiben indulva megnyerte a [vitatott kimenetelű nemzetgyűlési választásokat](#). A Covid-19 világjárvány, majd az ezt követő gazdasági visszaesés következtében a miniszterelnök az utóbbi években a kritikák keresztüzébe került, miközben támogatottsága is csökkent. 2022 augusztusában az ellenzéki beadványra reagálva – melynek értelmében a miniszterelnök túllépte az alkotmányban foglalt maximális 8 éves hivatali idejét – az alkotmánybíróság további döntésig felfüggesztette a miniszterelnököt, aki csupán a védelmi miniszteri tárcát tarthatta meg, a kormányfői pozíciót pedig a miniszterelnök-helyettes Prawit Wongsuwan vette át. Utóbbi politikus, a [hadsereg korábbi magas rangú tisztje Prayuth feltétlen híve](#), aki felemelkedését elsősorban a vezetéshez fűződő jó kapcsolatainak köszönheti. Bár elméletben megvolt az esély arra, hogy a 68 éves kormányfőt, aki egészségügyi panaszokkal is küszködik legális eszközökkel távolítsák el a hatalomból, az alkotmánybíróság szeptemberi ítélete az erőviszonyoknak megfelelően inkább a politikai helyzet stabilizálásának célját tükrözi.

A Prayuth kormányzattal szemben már 2020 során tiltakozások robbantak ki az országban, amely a koronavírus járvány kezelésével és a kibontakozó gazdasági krízissel függött össze. A kabinet kemény fellépése ellenére a tiltakozó akciók idén is folytatódtak, ráadásul a Palang Pracharatban is [megfigyelhető volt az elégedetlenség](#) a miniszterelnökkel szemben, ami befolyásának csökkenését eredményezte.

Ami a koronavírus járványt illeti, [2022 október 10-ig a 70 milliós országban](#) 4,682,132 esetet regisztráltak, az áldozatok száma elérte a 32,771-t. A kritikusok szerint a kormány nem lépett fel kellő szigorral a járvány terjedésének megfékezése érdekében, miközben az általa meghozott intézkedések a gazdasági károk mérséklését sem tette lehetővé a kívánt mértékben. Ázsia nyolcadik legnagyobb gazdaságát tekintve 2020-ban 6,2%-os volt a GDP visszaesés, ami különösen a szolgáltatóipart érintette, [amely 2019-ben még a GDP 11%-át állította elő](#), 2021-ben azonban mindössze a bruttó nemzeti termék 1%-át biztosította. A talpraállás azonban megkezdődött, a Siam [Commercial Bank legfrissebb jelentése](#) szerint ebben az évben 3%-os gazdasági növekedés várható, 2023-ban pedig 3,7%. Délkelet-Ázsia második legnagyobb gazdasága esetében rendkívül sok függ az országba érkező turisták

számától, de kormányzat szerint 2022-ben [létszámuk már elérheti a 8-10 milliót](#), jövőre viszont a korábbiakhoz hasonlóan kb 30 millió külföldi turistára lehet számítani.

[Egyes elemzők szerint tekintettel Prayuth népszerűtlenségére](#) elméletileg ugyan 2025-ig is megőrizhetné pozícióját, viszont a jövő évi nemzetgyűlési választásokon nagy valószínűséggel már nem ő lesz a Palang Pracharat párt miniszterelnök jelöltje, hiszen ezáltal rontaná a párt győzelmi esélyeit, miközben a populista korábbi miniszterelnök Thaksin Shinawatra támogatását élvező ellenzék hatalomba való visszatérése is reális alternatíva.

Thaiföld történelmét ismerve azonban – a 20. században a katonai diktatúrát csupán időnként váltották fel hosszabb-rövidebb ideig tartó demokratikus periódusok – egyelőre úgy tűnik, hogy a konzervatív elit, amely elutasítja a királyság politikai rendszerének megreformálását, az arisztokrácia és a katonai vezetés befolyásának csorbítását, a politikai stabilitást pedig geopolitikai szempontból nézve is mindennél többre tartja, várhatóan 2023 után is hatalomban marad. Prayuth személyét tekintve az sem kizárható, hogy a korábbi hadseregparancsnok ugyan hajlandó lesz lemondani a miniszterelnöki pozícióról, ugyanakkor a háttérből irányítva még hosszú távon az ország tényleges vezetője marad.

Az elemzést készítette: **Klemensits Péter**

Kelet-Ázsia

Kína adó- és díjkedvezményei erőteljes lökést adnak a gazdaságnak

Xinhua, 2022. október 6.

Kína megerősítette adó- és díjkedvezményeit, valamint a vállalkozásokat támogató politikákat, amely lépés löketcént szolgált a gazdaságnak. A Kínai Állami Adóhivatal adatai szerint Kína adó-visszatérítései, valamint adó- és díjcsökkentései szeptember 20-ig meghaladták a 3,4 trillió jüant (mintegy 478 milliárd dollárt). A teljes összeg körülbelül 2,21 trillió jüan értékű hozzáadottérték-adó jóváírásából áll, amelyet visszatérítettek az adófizetőknek, 591,6 milliárd jüan adó- és díjcsökkentésből, valamint 632,6 milliárd jüan halasztott adó- és díjfizetésből. A kombinált adó- és díjkedvezmények létfontosságúak voltak a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentésében. A Kínai Országos Statisztikai Hivatal (National Bureau of Statistics - NBS) felmérése kimutatta, hogy a politika bevezetése óta adó-visszatérítést kapó cégek 90%-a úgy gondolta, hogy javult a pénzforgalma.

Forrás: [China tax and fee incentives a strong boost to economy](#)

Az Egyesült Államok chiptechnológiai tilalma fenyegeti az ellátási láncot

Ma Si, China Daily, 2022. október 7.

A szakértők szerint Washington azon terve, hogy új korlátozásokat jelent be Kína amerikai chiptechnológiához való hozzáféréseire vonatkozóan, súlyosan megzavarja a globális félvezető-szektor, amely már a Covid-19 világjárvány közepette is a széttöredezett kockázatával küzdött. Mindezek azután láttak napvilágot, hogy a Bloomberg arról számolt be, hogy az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériuma várhatóan ezen a héten kidolgozza azt a szabálycsomagot, amely szabályozza, hogy mely félvezető technológiák exportálhatók Kínába, beleértve az egyes vállalatoknak adott korábbi útmutatások általános kötelező érvényűvé tételét is. Bai Ming, a Kínai Nemzetközi Kereskedelmi és Gazdasági Együttműködési Akadémia nemzetközi piackutatási igazgatóhelyettese azt mondta, hogy a bejelentett lépés része lesz annak a szélesebb körű tervnek, hogy az Egyesült Államok elvágja Kínát a világ többi részétől a chip-ellátási láncokban, ami a legtöbb vélemény szerint irreális lenne, és fájdalmas következményekkel járna mindenki számára.

Forrás: [US chip tech ban threatens supply chain](#)

Yoon szerint a Dél-Korea-Japán kapcsolatok hamarosan visszatérnek a „jó időkhöz”

Shin Ji-hye, The Korea Herald, 2022. október 7.

Yoon Suk-yeol dél-koreai elnök kijelentette, hogy telefonon egyezett Fumio Kishida japán miniszterelnökkel és egyetértettek abban, hogy a két nemzet közötti kapcsolatokat a lehető leghamarabb helyre kell állítani, és hogy határozottan kell reagálniuk az észak-koreai provokációkra. Yoon az észak-koreai ballisztikus rakéták sorozatos provokációival kapcsolatos biztonsági kérdésekről tárgyalt telefonon keresztül Kishidával. „A két vezető határozottan elítélte Észak-Korea ballisztikus rakéta kilövését, mint súlyos provokációt, amely veszélyezteti a békét és a biztonságot a Koreai-félszigeten, valamint Északkelet-Ázsiában és a nemzetközi közösségben, és megállapodtak abban, hogy együttműködnek annak érdekében, hogy Dél-Korea és Japán szigorúan reagálhasson Észak-Korea ellen.” – áll a tárgyalásokat követő hivatalos közleményben.

Forrás: [Yoon says Korea-Japan relations should return to ‘good times’ soon](#)

A japán kabinet megbünteti azokat a kórházakat, amelyek nem biztosítják a megfelelő számú ágyat a Covid-betegek számára

The Japan Today, 2022. október 7.

A japán kabinet jóváhagyta azt a törvényjavaslatot, amely megbünteti azokat a kórházakat, amelyek nem tartják be a helyi önkormányzatokkal kötött megállapodásokat a Covid-19-ben és más fertőző betegségekben szenvedő betegek ágy számának biztosításáról és a járóbeteg-ellátásról. A törvényjavaslat emellett szankciók kiszabását is előírja azon személyek számára, akik fertőzés gyanúsan lépnek be Japánba, akik nem jelentik be valós egészségügyi állapotukat. Ezenkívül az állam kérheti vagy utasíthatja a vállalkozókat vakcinák és egészségügyi felszerelések, például arcmaszkok és tük előállítására vagy importálására. A törvényjavaslat része annak az erőfeszítésnek, hogy a központi és a helyi kormányzat gyorsabban reagálhasson a súlyos fertőző betegségek kitöréseire és terjedésére, miután bírálták, hogy az ország túl lassú ahhoz, hogy egészségügyi rendszere hatékonyan tudjon küzdeni a koronavírus-járvány ellen. Japánt azért is kritizálták, mert lemarad a többi fejlett országtól a Covid-19 elleni oltások beadásában.

Forrás: [Cabinet OKs penalizing hospitals that fail to provide promised beds for COVID patients](#)

Dél-Ázsia

A politikai jóindulat nem fogja megmenteni az India-Oroszország kereskedelmet

Krzysztof Iwanek, *The Diplomat*, 2022. október 04.

Az elemzők többsége Új-Delhi álláspontjáról Moszkva ukrajnai inváziójával kapcsolatban két tényezőre összpontosított: (1) India függősége az orosz katonai felszereléstől, továbbá (2) India függősége az Oroszországgal való energetikai együttműködéstől. Az energetikai együttműködésük legjelentősebb aspektusa az a segítség, amelyet az oroszok az indiaiaknak ajánlanak fel az atomreaktorok építésében. Az elmúlt hónapokban azonban ennek az energetikai együttműködésnek új oldalát jelentette Újdelhi növekvő orosz olajvásárlásai. Ugyanakkor ezzel szemben a valóság, hogy összességében az indiai-orosz kereskedelem gyenge lábakon áll. Ahelyett, hogy mély és széles körű függőséget és a politikai kapcsolatok gazdasági horgonyát jelentené, ez a kétoldalú csere inkább a hidegháborús múlt árnyéka és az orosz gazdaság szűkös kínálatának bizonyítéka. Bár jelenleg hajlamosak vagyunk arra összpontosítani, hogy Újdelhi politikailag elutasítja Moszkva elítélését, tisztán gazdasági szempontból egyértelmű, hogy Indiát az Oroszországon túli piacok vonzzák.

Forrás: [On Clay Feet: Political Bonhomie Won't Save India-Russia Trade](#)

A Virgin Atlantic bővíti tevékenységét Pakisztánban

Daniyal Ahmad, *Pakistan Today*, 2022. október 06.

Két év sikeres pakisztáni működés után a Virgin Atlantic további járatokkal bővíti működését az országban, amelyek Lahore és Iszlámábád, valamint az Egyesült Királyság között közlekednek. A légitársaság 2023 elején csatlakozik a SkyTeam szövetséghez, és az egyetlen brit légitársaság lesz a szövetségben, mivel a London Heathrow-ra és Manchesterbe irányuló és onnan induló csoportos szolgáltatásokat igyekszik fokozni. A Pakisztánba és Pakisztánból induló járatok növeléséről szóló döntése valószínűleg ugyanezen az indoklason alapul, és akár még azt is kiegészítheti. A Virgin Atlantic profitált a többi légitársaságnak az Egyesült Királyság és Pakisztán közötti útvonalról való kivonulásából: a British Airways az év elején megszüntette Lahore-London járatait, a Pakistan International Airlines (PIA) pedig még mindig a működési engedélyével kapcsolatos bukás utóhatásaitól szenved. Ez utóbbi különösen előnyös a Virgin számára. A Virgin Atlantic brit légitársaság 2020-ban kezdte meg pakisztáni működését a Manchester és Iszlámábád közötti első járatával. Ez volt a második brit légitársaság, amely megkezdte működését Pakisztánban, miután a British Airways egy évtized után, 2019-ben visszatért az országba.

Forrás: [Virgin Atlantic to expand operations in Pakistan](#)

Az új-zélandi miniszterelnök Jacinda Ardern meghívta Modi miniszterelnököt Új-Zélandra és üdvözli a "minden eddiginél erősebb" kapcsolatokat

India News, Hindustan Times, 2022. október 07.

Jacinda Ardern új-zélandi miniszterelnök meghívta indiai kollégáját, Narendra Modit, hogy látogasson el a szigetországba. A meghívást a "Vishva Sadbhavna" rendezvényen nyújtotta át, ahol S. Jaishankar külügyminiszter jelenlétében bemutatták a Modi miniszterelnök kormányzásáról szóló két könyvet. Az eseményen fő vendégként felszólalva Ardern elmondta, hogy Új-Zélandnak és Indiának sok közös vonása van, és hogy a két ország közötti kapcsolat egyre szorosabbá válik, továbbá az elkövetkező időkben hatalmas növekedési potenciál rejlik benne. Ardern szerint „Mindkét nemzet ápolja demokratikus hagyományainkat, és közös érdekük a békés és virágzó indo-csendes-óceáni térség. Közös az éghajlatváltozással kapcsolatos aggodalmunk, és hasonló szenvedélyünk van a különböző kultúrák és hagyományok ünneplése iránt. A maihoz hasonló kötelezettségvállalások nem csak elmélyítik kapcsolatainkat, hanem előremozdítják törekvéseinket is.”

Forrás: [Ardern invites PM Modi to visit New Zealand, hails 'stronger than ever' ties](#)

Délkelet-Ázsia

Marcos elnök szerint a Fülöp-szigetek orosz olaj- és műtrágyavásárlást tervez

Sebastian Strangio, *The Diplomat*, 2022. október 06.

A délkelet-ázsiai országok közül a Fülöp-szigetek gazdaságát is hátrányosan érintette az energiaárak globális emelkedése, melynek következtében szeptemberben az infláció 6,9%-ra emelkedett. Ennek tükrében nem meglepő Ferdinand Marcos azon nyilatkozata, hogy országa a jövőben szeretne orosz olajat és műtrágyát vásárolni. A Fülöp-szigetek álláspontja azt jelzi, hogy a délkelet-ázsiai államok többségéhez hasonlóan a nemzeti érdek Manila esetében is prioritást élvez és az Egyesült Államokhoz fűződő jó kapcsolat ellenére sem Oroszország elszigetelése számít a legfontosabb célnak a nemzetközi politikában. Korábban Indonézia is felvetette, hogy megfontolja a kedvező áron kínált orosz olaj vásárlását.

Forrás: [Marcos Says Philippines Eyeing Purchases of Russian Oil, Fertilizer](#)

Innovatív változások Malajziában Shah Alam nemzetközi övezetté nyilvánítását követően

Sharen Kaur, *The New Straits Times*, 2022. október 03.

Shah Alamot 1963-ban hozták létre, hogy Selangor új közigazgatási központjává fejlesszék. A nevet a néhai Szalahuddin Abdul Aziz Sah szultán választotta, aki azt akarta, hogy a kerületet apjáról, Alam Sah szultánról nevezzék el. Sharafuddin Idris Shah szultánnak, Selangor szultánjának 10 évvel ezelőtt volt egy olyan víziója, amely felismerte annak szükségességét, hogy az állam fővárosát, Shah Alamot globális szintérré kell alakítani a külföldi vállalkozások és márkák vonzása érdekében. Ennek eredményeképpen Shah Alam egy álmos környékből mára dinamikus, modern, nemzetközi várossá vált. Az első fejlesztés, amely királyi védnökséget kapott Shah Alam fővárosában, az i-City, Malajzia első számú technológiai városa. Sharafuddin szultán 2008-ban nemzetközi zónává nyilvánította i-City-t. A nemzetközi övezet státuszával az i-City képes volt többek között külföldi befektetőket, nemzetközi márkanéveket és multinacionális vállalatokat vonzani. 2011. július 11-én Selangor állam kormánya, a Majlis Bandaraya Shah Alam és az i-City háromoldalú menedzsment-megállapodást írt alá, amely lehetővé teszi, hogy az utóbbi szabadidős, éjszakai turizmussal és más, a kozmopolita életmódhoz kapcsolódó tevékenységekkel foglalkozzon. Az állam zöld építési és energiatakarékos technikák bevezetésével, valamint az informatikai infrastruktúra kiegészítésének biztosításával kívánta javítani az i-City vonzerejét a külföldi befektetők számára. A megállapodás az i-City-t globális helyszíneként definiálta a rendezvények, látogatók és befektetők számára. Ez összhangban van az állam kormányának azzal a tervével is, hogy az i-City legyen az a motor, amely Shah Alamot világszínvonalú célponttá alakítja át, amely látogatókat és munkaerőt egyaránt vonz.

Forrás: [Innovative changes following Shah Alam's designation as an international zone](#)

Kuba és Szingapúr megerősítette kapcsolatait a diplomáciai kapcsolatok 25 éves évfordulója alkalmából

The Straits Times, 2022. október 06.

A két ország közötti diplomáciai kapcsolatok 25. évfordulója alkalmából Lee Hsien Loong szingapúri miniszterelnök csütörtökön fogadta kubai kollégáját Manuel Marrero Cruzt, majd a kétoldalú kapcsolatok megerősítéséről folytattak tárgyalásokat. Mivel mindkét ország megemlékezik a diplomáciai kapcsolatok felvételének 25. évfordulójáról, a kétoldalú együttműködés megerősítése, többek között a kereskedelem fokozása és az emberek közötti kapcsolatok elmélyítése fontos cél a szingapúri külügyminisztérium szerint. Marrero urat külön is vendégül látta Tharman Shanmugaratnam vezető miniszter vacsorára. A 2019 decemberében kinevezett Manuel Marrero miniszterelnökként tett első ázsiai körútja keretében hivatalos látogatást tett Vietnámban, Laoszban és Kambodzsában, mielőtt Szingapúrba utazott volna.

Forrás: [Cuba, Singapore reaffirm ties as they mark 25 years of diplomatic relations](#)

Thaiföld harmadik helyen végzett a „legjobb ország” felmérésben

Post Reporters, The Bangkok Post, 2022. október 07.

A Conde Nast Traveler Readers Choice Awards 2022-es „A legjobb országok a világon” listáján Thaiföld a harmadik helyet érte el, míg a „Legjobb nagyvárosok a világon” listán Bangkok a második helyet szerezte meg. Az amerikai magazin által tavasszal készített online felmérésből az derül ki, hogy az emberek leginkább Portugáliába, Japánba, és Thaiföldre szeretnének elutazni. A városok tekintetében Szingapúrt, Bangkok és Tokió követi. „A legjobb szigetek Ázsiában” listán az első 10-ben három thai sziget kapott helyet, míg „A legjobb hotelek a világon” listán az első 50 helyezett között két thai szállodát találunk.

Forrás: [Thailand third in 'best country' survey](#)

A Fülöp-szigeteken az ePLDT adatközpontjai új ISO-akkreditációt kaptak

Francis Earl Cueto, The Manila Times, 2022. október 06.

A Fülöp-szigetek legnagyobb adatközpont-hálózata, a VITRO Data Center szerdán közölte, hogy újabb tanúsítványt kapott a Nemzetközi Szabványügyi Szervezettől (ISO), ezúttal az energiahatékonyságot elősegítő energiagazdálkodási rendszer bevezetéséért. Az ePLDT közleményében elmondta, hogy a Clarkban, Makatiban, Pasigban és Cebuban található VITRO adatközpontjaik megkapták az ISO 50001:2019 energiairányítási rendszert, amely igazolja, hogy a csoport megfelel a hatékony energiagazdálkodás nemzetközi szabványainak, hogy csökkentse az energiafogyasztást és az üvegházhatású gázok kibocsátását. Az ePLDT az ország legnagyobb integrált távközlési vállalatának, a PLDT Inc. információs és kommunikációs technológiai ága.

Forrás: [ePLDT's data centers secure new ISO accreditation](#)

Közel-Kelet

Izrael és Libanon: Zajlanak a földközi-tengeri gáztárgyalások a két fél között

بي بي سي عربي, BBC Arabic, 2022. október 01.

A jelentések azt mutatják, hogy a két szomszédos, egymást ellenségnek tekintő ország közelebb van a megegyezéshez, mint valaha. De minden hiba háborúhoz vezethet, mivel a Hezbollah fegyveres csoport gyakran fenyegeti Izraelt. A Földközi-tenger vizében lévő, több ország által követelt terület áll az energiatárolási jogok körüli vita középpontjában. A terület magában foglalja a Karish gázmező és a potenciális Qana gázmező egy részét. Izrael azt állítja, hogy a Karish mező, amely a londoni székhelyű „Energean” vállalat engedélyével rendelkezik, teljes mértékben a nemzetközileg elismert vizeken található. Karish Libanon határain kívül fekszik, viszont az ország az elmúlt években azt állította, hogy a gázmező részben a határain belül található. A Karish termelése – bár viszonylag kis mezőről van szó – része annak az izraeli tervnek, mely szerint az Európai Unióba exportálják a gázt, mivel az unió országai alternatívákat keresnek az orosz energiával szemben. Izrael célja, hogy 10%-át biztosítsa annak a gázmennyiségnek, amit Oroszország az ukrajnai inváziója előtt exportált. Ugyanakkor a gazdasági válság közepette súlyos villamosenergia-hiány által megbénított Libanon nagy gáztartalékokat remél, amelyeket azután sok évig felhasználhatna helyi energiatermelésre és exportra. Bár hivatalosan nem árultak el részleteket, a hírek szerint Libanon átadja határigényét Karish északi részén, cserébe azért, hogy lehetővé tegye Qana ellenőrzését. A tárgyalások másik érzékeny kérdése az, hogy a tengeri határról szóló megállapodásnak lesz-e bármilyen kihatása a közös part menti és más területek szuverenitására. Az izraeliek közölték, hogy minden egyes forgatókönyvre fel vannak készülve.

Forrás: [إسرائيل ولبنان: محادثات غاز المتوسط بين الطرفين في مرحلة حرجة](#)

Szaúd-Arábia ad otthont a decemberi légiközlekedési konferenciának

الشرق الاوسط, Asharq Al Awsat, 2022. október 02.

Szaúd-Arábia tegnap bejelentette, hogy első alkalommal ad otthont a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) légiközlekedési nemzetközi konferenciájának, amelyet a tervek szerint december közepén tartanak a fővárosban, Rijádban. A közlekedési és logisztikai miniszter, valamint a Polgári Repülési Főhatóság igazgatóságának elnöke, Szálih al-Dzsászir mérnök kifejtette, hogy a konferencia fontos platform a tagállamok számára a légiközlekedési ágazat megszervezésének és irányítási módjainak megvitatására. Kiemelte, hogy a nemzetközi esemény megszervezése megerősíti Szaúd-Arábia pozícióját a globális légi szektorban. A légiközlekedési tárgyalásokról szóló nemzetközi konferencia teret biztosít a részt vevő országok számára, hogy találkozzanak és tárgyalásokat, valamint konzultációs üléseket tartsanak bilaterális, regionális és nemzetközi szinten a légiközlekedési ügyekben. A világ több mint 160 országának képviselői vettek részt a legutóbbi rendezvényen.

Forrás: [السعودية تستضيف مؤتمر مفاوضات الخدمات الجوية في ديسمبر](#)

Az arab államok figyelmeztették Nagy-Britanniát, hogy nagykövetségének Jeruzsálembé költöztetése kereskedelmi megállapodásokat kockáztathat

The Times of Israel, 2022. október 02.

Állítólag minden arab ország londoni nagykövete levelet írt Liz Truss brit miniszterelnöknek, amelyben felszólították, hogy ne folytassa azt a tervet, amely szerint a tel-avivi brit nagykövetséget Jeruzsálembé helyezi át. Hasonló kifogásokat emeltek az Egyesült Királyság európai szövetségesei is a The Guardian szerint. Izrael Jeruzsálemet osztatlan fővárosának tekinti, miközben a nemzetközi közösség nagy része nem ismeri el, és a város végső határait az Izrael és a palesztinok közötti béketárgyalások függvényének tekinti. Csak az Egyesült Államok, Guatemala, Koszovó és Honduras nyitott nagykövetséget Jeruzsálemben. Más országoknak, köztük Magyarországnak, Csehországnak, Szerbiának és Ausztráliának hivatalos kereskedelmi vagy védelmi kirendeltségei vannak Jeruzsálemben. Noha a The Guardian nem hivatkozott semmilyen forrásra, de azt közölte, hogy egyes arab diplomaták még arra is figyelmeztettek, hogy a brit nagykövetség Jeruzsálembé költöztetése veszélybe sodorhatja az Egyesült Királyság és az Öböl-menti Együttműködési Tanács között régóta tárgyalt szabadkereskedelmi megállapodást. Husam Zomlot egyesült királyságbeli palesztin nagykövet közleményben figyelmeztetett: „A nagykövetség [Jeruzsálembé] költöztetése a nemzetközi jog és az Egyesült Királyság történelmi felelősségének nyilvánvaló megsértését jelentené. Aláássa a kétállami megoldást, és mélyíti a már amúgy is ingatag helyzetet Jeruzsálemben, a többi megszállt területen, valamint a különböző közösségek között az Egyesült Királyságban és világszerte. Ez katasztrofális lenne.”

Forrás: [Arab states said to warn UK that moving embassy to Jerusalem could risk trade deal](#)

Egyiptomban az autóeladások 20%-kal csökkentek 2022-ben

العربية, Al Arabiya, 2022. október 02.

Az AMIC Autópiaci Információs Tanács legfrissebb jelentése szerint az egyiptomi autópiaci eladásai a januártól augusztusig tartó időszakban 20,3%-kal 148,46 ezer járműre csökkentek, szemben a tavaly ugyanezen időszakban eladott 186,28 ezer járművel. Az autóbusz-eladások 27,1%-kal 11 390-re csökkentek, szemben az előző év azonos időszaki 15 630 autóbuszával. A teherautó-szektor mintegy 20%-ot veszített, így a teljes eladása 26 850 teherautó volt, szemben a tavalyi 33 420 ezerrel. Az autópiacra súlyos csapást mértek az új, 2022-ben szigorított importszabályok, így az autók és alkatrészek a kikötőkben rekedtek, és ez számos globális autógyártót arra kényszerített, hogy az afrikai országba irányuló exportját felfüggeszse. Mindezek mellett a szektort érinti a font leértékelődése és az infláció emelkedése is. Eközben a forgalmazók a kínálati korlátok fényében csak rendkívül lassan és jóval magasabb áron bocsátják a piacra a meglévő autókészleteket, hogy maximalizálják haszonkulcsukat.

Forrás: [بسبب الدولار.. مبيعات السيارات في مصر تتراجع 20% خلال 2022](#)

Törökország elutasítja Ukrajna tartományainak orosz annektálását

Hürriyet Daily News, 2022. október 02.

Törökország október 1-jén kijelentette, hogy a négy ukrán tartomány Oroszország általi annektálása a nemzetközi jog „súlyos megsértése”, és sokkal inkább tárgyalásokra van szükség a konfliktus lezárásáról. A külügyminisztérium közleménye szerint Ankara nem ismerte el a Krím 2014-es Oroszország általi annektálását, és ugyanezt az álláspontot képviseli, miután Oroszország pénteken Luganszkot, Donyecket, Herszont és Zaporizzját területe részévé nyilvánította egy, a törökök szerint színlelt népszavazás után. „Törökország határozottan támogatja Ukrajna területi integritását, függetlenségét és szuverenitását” – közölte a minisztérium. Hozzátette, elutasítja a legutóbbi annektálást, „amely súlyosan megsérti a nemzetközi jog által megállapított elveket”. „Megismételjük, hogy támogatjuk ennek a háborúnak a rendezését, amely egyre csak súlyosbodik, és [a megoldás] alapja a tárgyalások útján megvalósuló igazságos béke” – tette hozzá a közlemény. A NATO-tag Törökország a hét hónapja tartó konfliktus során végig semleges próbál maradni.

Forrás: [Türkiye rejects Russian annexation of Ukraine provinces](#)

Irán újabb támadásokat indított kurd területek ellen

Asharq Al Awsat English, 2022. október 02.

Irán újból bombázni kezdte az észak-iraki kurdisztáni térséget – közölte a komalai iráni-kurd ellenzék egyik tisztviselője. Atta Nászir elmondta, hogy az iráni erők a tüzéréseket vetették be és dróncsapásokat indítottak a száműzött iráni Komala csoport által használt bázisokra a Halgurd-hegy környékén, az iráni határ közelében. A csapások „megsemmisítettek néhány előőrsöt anélkül, hogy sorainkban veszteséget okoztak volna” – mondta Nászir. Csütörtökön az Iráni Forradalmi Gárda (IRGC) bejelentette, hogy folytatják támadásaikat Iraki Kurdisztánban az iráni-kurd ellenzék ellen. Irán több mint egy hete indított szórványos csapásokat Irak északi részén, amelyek közül a legsúlyosabb szerdán történt. Az autonóm térségben több mint 70 rakétát és drónokat vetettek be, amelyekkel az iráni-kurd ellenzéki csoportokat célozták meg. A támadásokban legalább 14 ember, köztük egy terhes nő is meghalt, és 50 másik személy megsebesült, többségük civil. Az IRGC közleménye szerint „precíziós rakétákkal” és „öngyilkos drónokkal” terroristák elleni hadműveletsorozatot indítottak Irakban. Eközben Barham Szálih iraki elnök megerősítette, hogy az iráni robbantás súlyos eszkalációt jelent, és sérti az ország szuverenitását, biztonságát, stabilitását és a polgárok épségét.

Forrás: [Iran Launches New Strikes on Kurdish Sites](#)

Isztambul: török-amerikai tárgyalások kétoldalú és nemzetközi kérdésekről

وكالة الاناضول, Anadolu Agency, 2022. október 03.

Vasárnap Ibrahim Kalin török elnöki szóvivő számos kétoldalú és nemzetközi kérdéstről tárgyalt Jake Sullivan amerikai nemzetbiztonsági tanácsadóval. Az Anadolu Hírgynökség arról számolt be, hogy az Isztambulban tartott találkozón a két fél megvitatta a török-amerikai politikai kapcsolatokat és a védelmi iparban folytatott együttműködést. Kalin és Sullivan különféle regionális kérdésekről tárgyalt, többek között a jelenleg is zajló ukrajnai háborúról, Finnország és Svédország tagságáról az Észak-atlanti Szerződés Szervezetében (NATO), valamint az Égei-tenger, a Földközi-tenger és a Dél-Kaukázus fejleményei is szóba kerültek. A két fél rámutatott, hogy a diplomáciai erőfeszítésekre kell összpontosítani az Ukrajnában zajló háború mielőbbi megállítása érdekében, a nemzetközi joggal összhangban.

Forrás: [إسطنبول.. مباحثات تركية أمريكية حول قضايا ثنائية ودولية](#)

Török Védelmi Minisztérium: hét terroristát semlegesítettek Észak-Szíriában

وكالة الاناضول, Anadolu Agency, 2022. október 04.

A Török Védelmi Minisztérium bejelentette, hogy hét PKK/YPG „terroristát” likvidált Szíria északi részén. A minisztérium közlése szerint a PKK/YPG emberei egy török rendőrbázist vettek célba. Az akció során egy rendőr is életét vesztette. Törökország gyakran indít akciókat más országokban található célpontok ellen. Célja, hogy felszámolja a kurd „terrorista szervezeteket”, amelyek veszélyeztetik az ország szuverenitását.

Forrás: [الدفاع التركية: تحييد 7 إرهابيين شمالي سوريا](#)

Oroszország és a posztszovjet térség

Türkmenisztán javaslatot tett a Japánnal kötött gazdasági együttműködések megújítására

Central Asia News, 2022. október 3.

Japánban tett látogatása során Gurbanguly Berdimuhamedov, a türkmén parlament elnöke javaslatot tett a két ország közötti partneri viszonyok megerősítésére és egy Japán és Türkmenisztán közötti infrastrukturális fejlesztésre vonatkozó együttműködési ütemterv kidolgozására. A kelet-ázsiai országban tett munkalátogatásán Berdimuhamedov hangsúlyozta, hogy egy ilyen dokumentum fontos és releváns lehet két ország közötti gazdasági kapcsolatok jövőjét illetően.

Forrás: [Туркменистан предложил Японии обновить «Дорожную карту» сотрудничества](#)

Türkmenisztán a Kínába irányuló földgázellátás növelésén dolgozik

Central Asia News, 2022. október 3.

Gurbanguly Berdimuhamedov a türkmén parlament elnöke kijelentette, hogy Kína Türkmenisztán legfontosabb gazdasági partnere az ázsiai-csendes-óceáni térségben. Berdimuhamedov szerint Türkmenisztán folyamatosan azon dolgozik, hogy növelje a Kínába irányuló földgázszállítást. Ezzel kapcsolatban azt is kijelentette, hogy lehetséges egy negyedik Türkmenisztánból Kínába irányuló fővezeték megépítése is, ha a gazdasági tényezők ezt kívánják. Emellett Berdimuhamedov az is kiemelte, hogy Kína konstruktív szerepet tölt be a közép-ázsiai együttműködési kérdésekben.

Forrás: [Туркменистан работает над наращиванием поставок природного газа в Китай](#)

50 millió eurós magyar-üzbég megállapodás

Gazeta, 2022. október 4.

Üzbegisztán elnökének magyarországi látogatása keretében üzbég-magyar üzleti fórumot tartottak a két ország üzleti köreinek részvételével. Az üzleti fórumon Üzbegisztán és Magyarország vezető autóipari, közlekedési, gyógyszeripari, mezőgazdasági, textilipari, informatikai, bőripari vállalatai, valamint banki- és pénzügyi vezetői is részt vettek. Az üzleti fórum során az Üzbég Köztársaság Nemzeti Külgazdasági Bankja egy 50 millió eurós hitelkeret összegű megállapodást írt alá a Magyar Export-Import Bankkal (Eximbank). A fórum során a résztvevők kiemelték, hogy Magyarország Üzbegisztán egyik fontos partnere az Európai Unióban. A két ország kezdeményezéseinek köszönhetően pedig évről évre erősödik a korábban kiépült kölcsönösen előnyös partnerség, melynek jó példája a magyar Eximbankkal kötött új megállapodás, amely lehetőséget ad az üzleti fórum eredményein alapuló megállapodások és szerződések megvalósítására.

Forrás: [«Узнацбанк» подписал соглашение с Эксимбанком Венгрии на сумму 50 млн евро](#)

Találkozót tartottak Magyarország üzleti köreivel

Uzdaily, 2022. október 4.

Shavkat Mirziyoyev Üzbegisztán köztársasági elnök megbeszélést tartott Budapesten vezető magyarországi vállalatok és bankok vezetőivel. Az eseményen jelen volt Nagy Márton magyar gazdaságfejlesztési miniszter, Parrag László, a magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Csányi Sándor, az OTP Bank vezetője, valamint mintegy 20 magyar nagyvállalat, mint a Gedeon, a Bonafarm, a Raba Holding, a Meditop, a Master Good vezetői. A találkozó során szóba kerültek a kölcsönösen előnyös együttműködés olyan területei, mint a gyógyszeripar, a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, az elektronikai és elektrotechnika, a vegyipar, a textil-, a bőr- és az autóipar. Emellett pedig több kétoldalú gazdaságfejlesztési tervezet aláírására is sor került.

Forrás: [Состоялась встреча с деловыми кругами Венгрии](#)

Taskent adott otthont a Nemzetközi Gazdasági Fórumnak

UzDaily, 2022. október 5.

Idén Taskent adott otthont a dzsúdó világbajnokság részeként szervezett Nemzetközi Gazdasági Fórumnak. A fórum megnyitóján részt vett az Üzbég Köztársaság miniszterelnök-helyettese, Jamshid Khodjaev is. A fórum napirendi témái a jelenlegi banki, pénzügyi, technológiai és informatikai trendek és lehetőségek voltak. A taskenti gazdasági fórum résztvevői felhívták a figyelmet a világszerte gyorsan fejlődő digitális technológiákra is, ahol az egyes országok versenyképessége közvetlenül függ majd az innovációtól és az információs technológiák bevezetésétől. A fórum végén közvetlen kétoldalú találkozókra is sor került.

Forrás: [В Ташкенте прошел Международный экономический форум](#)

Üzbegisztán és Magyarország közös pénzügyi alapot hoz létre

Eurasia Today, 2022. október 5.

Üzbegisztán és Magyarország a kiemelten fontos projektek fedezésére megállapodást kötött egy közös pénzügyi alap létrehozásáról, ami egyben azt is jelenti, hogy hamarosan magyar cégek is megjelennek majd az üzbég piacokon, mondta Shavkat Mirziyoyev, Üzbegisztán elnöke, miután Budapesti látogatása során találkozott a vezető magyarországi vállalatok és bankok képviselőivel. A találkozó során szóba kerültek a két ország közötti kölcsönösen előnyös együttműködés olyan ígéretes területei, mint a gyógyszeripar, a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, az elektronikai és elektrotechnika, a vegyipar, a textil-, a bőr- és az autóipar. Az ülésen Üzbegisztán képviselői javaslatot tettek a magyar cégek számára egy külön ipari övezet létrehozására, biztosítva az összes szükséges termelési infrastruktúrával. A megbeszélés végén megállapodás született egy átfogó projekt elfogadásáról is. Emellett a két ország képviselői az üzbég-magyar üzleti fórum előestéjén több mint egymilliárd dollár értékben kötöttek beruházási, kereskedelmi és pénzügyi megállapodásokat.

Forrás: [Узбекистан и Венгрия создадут совместный финансовый фонд](#)

Az EGK a közlekedés területén az integráció elmélyítésére összpontosít Ritmeurasia, 2022. október 5.

Az Eurázsiai Gazdasági Bizottság (EGK) székházában, az EGK energiaügyi és infrastrukturális minisztere, Arzybek Kozhoshev elnökletével az EAEU-országok képviselőinek részvételével az illetékes tanácsadó bizottság ülésére került sor, amely egy átfogó Eurázsiai közlekedési fejlesztési terv megvalósításáról tárgyalt. A fejlesztési tervvel kapcsolatban az EGK minisztere megjegyezte, hogy a közlekedési és szállítási infrastruktúra fejlesztése a Bizottság tevékenységének egyik kiemelt területe és célja, hogy biztosítsa az EAEU tagországok tranzitpotenciálját. Ezen kívül az ülésen a találkozó résztvevői kiemelt figyelmet fordítottak a közlekedési tevékenységek digitalizálásának kérdéseire is.

Forrás: [В центре внимания ЕЭК – углубление интеграции в сфере транспорта](#)

Kazahsztán saját tengeri áruszállítási elosztóközpontot létesít LS, Bekzada Ishekenova, 2022. október 6.

2025-re egy konténer és áruszállítási elosztóközpont jön létre a Kaszpi-tenger kazahsztáni felségvizein, jelentette be a kazah Ipari és Infrastruktúrafejlesztési minisztérium. A tervek szerint az aktaui kikötőben található csomópont létrehozására fordított beruházások összege 13,7 milliárd tenge (28 milliárd dollár) lesz. A beruházásnak köszönhetően a kazah tengeri kikötőkön áthaladó konténerforgalom várhatóan 5,4-szeresére fog növekedni.

Forrás: [В Казахстане появится морской контейнерный хаб. Подробности](#)

Törökország és Azerbajdzsán megállapodott a TANAP kapacitás megkétszerezéséről Day.Az, 2022. október 7.

Törökország és Azerbajdzsán megállapodott abban, hogy megduplázzák a Transz-Anatóliai Gázvezeték (TANAP) kapacitását, amely kulcsfontosságú szerepet tölt be az azeri földgáz Törökországon keresztül Európába történő szállításában, jelentette ki Fatih Donmez török energiaügyi és természeti erőforrásokért felelős miniszter. Elmondása szerint rövidtávon a jelenlegi évi 16 milliárd köbméter gázt megduplázására számítanak.

Forrás: [Турция и Азербайджан договорились удвоить пропускную способность TANAP](#)

2022-ben Üzbegisztán GDP-növekedése 5,3% lesz

UzDaily, 2022. október 9.

Üzbegisztán GDP-növekedése 2022-ben 5,3% körül várható, 2023-ban pedig 4,9% lesz, adta hírül a Világbank. A pénzügyi szervezet megjegyzi, hogy ezzel egyidejűleg a magánberuházások és az export folyamatos növekedése várható, valamint a folyó fizetési mérleg is javulni fog a közép-ázsiai országban, mivel Üzbegisztán továbbra is magasan profitál a magas nyersanyagpiaci (arany, réz, földgáz) árakból. Az FDI 2022-ben várhatóan nem emelkedik, a külkereskedelmi hiányt elsősorban állami hitelfelvétel fedezi. A Világbank elemzése szerint a magasabb nyersanyagexport bevételek és a lassú állami beruházási kiadások az üzbég költségvetési hiányt az elmúlt év GDP-hez mért 6,2%-ról 2022-re 4,4%-ra csökkentik majd.

Forrás: [ВБ: Рост ВВП Узбекистана замедлится до 5,3% в 2022 г.](#)

Impresszum

Szerzők:

Horváth Levente
Moldicz Csaba
Klemensits Péter
Tárik Meszár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra

Szerkesztő:

Horváth Levente

A kiadó elérhetősége:

Eurázsia Központ
1117 Budapest, Infopark sétány 1i
eurasiacenter@uni-neumann.hu
<https://eurasiacenter.hu/>

A kiadásért felelős személy: Dr. Horváth Levente, igazgató

EURÁZSIA KÖZPONT

Budapest 2022.

© Eurázsia Központ, Neumann János Egyetem

ISSN 2939-5720